

Helse- og omsorgsdepartementet
Helsereformutvalget

Norsk Tannpleierforenings innspill til Helsereformutvalget

Norsk Tannpleierforening (NTpF) sitt innspill til Helsereformutvalget støtter regjeringens overordnede mål om en helhetlig, sammenhengende og bærekraftig helse- og omsorgstjeneste. NTpF mener at tannhelsetjenesten må integreres bedre i den øvrige helsetjenesten, og at befolkningen må sikres rett til nødvendige tannhelsetjenester. Samtidig vil vi understreke at en bærekraftig helsereform forutsetter en tydelig dreining fra reparasjon til forebygging.

Tannhelsetjenesten må i større grad organiseres slik at forebygging og helsefremming blir sentralt plassert i førstelinjen, og at tannpleiere spiller en sentral rolle. Dette er avgjørende både for å redusere sosial ulikhet i helse og for å sikre en bærekraftig ressursbruk i helsetjenesten.

En universell tannhelsetjeneste må sikre tilgang til nødvendige og riktige tjenester basert på behov, med særlig vekt på forebygging og tidlig innsats.

Norsk Tannpleierforening mener følgende;

1. Munn- og tannhelse må inngå i helsetjenesten

Munnhelse er en grunnleggende del av den generelle helsen. Likevel står tannhelsetjenesten fortsatt utenfor den helhetlige organiseringen av helse- og omsorgstjenestene.

Dette fører til

- svakere samhandling
- økt risiko for svikt i pasientforløp
- uheldige forskjeller i tilgang til tjenester

En fremtidig helsereform **må** derfor sikre at munn- og tannhelse integreres som en naturlig del av helsetjenesten.

2. Bærekraft krever en dreining fra behandling til forebygging

Den største utfordringen i dagens tannhelsetjeneste er ikke mangel på behandlingstilbud, men at innsatsen i for liten grad er rettet mot å forebygge sykdom.

En videre utvikling basert på økt behandlingskapasitet alene vil

- ikke redusere sykdomsbyrden i befolkningen
- ikke være økonomisk bærekraftig
- ikke bidra til å utjevne sosiale helseforskjeller

En bærekraftig modell må derfor

- prioritere systematisk forebygging og tidlig innsats gjennom hele livet

- dreie fokuset i tjenesten fra reparasjon til helsefremming
- nå befolkningen før sykdom oppstår

3. Universell tilgang må handle om riktig tjeneste

En universell tannhelsetjeneste kan ikke forstås som en rett til mest mulig behandling, og hvor systemet er rettet mot sykdom

Den må utformes slik at den:

- gir tilgang til riktig tjenester til riktig tid
- reduserer behovet for omfattende behandling
- styrker befolkningens evne til å ivareta egen helse

Dette innebærer at forebyggende tjenester og oppfølging må være en integrert og prioritert del av tilbudet.

4. Riktig bruk av kompetanse er avgjørende

En bærekraftig tannhelsetjeneste forutsetter bedre utnyttelse av den samlede kompetansen i tjenesten.

Tannpleiere har en sentral rolle i

- helsefremmende og forebyggende arbeid
- tidlig diagnostikk og risikovurdering
- oppfølging av pasienter over tid

Likevel er tannpleierkompetansen i dag underutnyttet i tjenesten.

NTPF mener

- tannpleiere må ha en tydelig førstelinjerolle
- oppgavedeling må styrkes som et gjennomgående prinsipp
- tjenesten må organiseres slik at forebygging faktisk prioriteres i praksis

Dette er nødvendig for å

- sikre bærekraftig ressursbruk
- øke tilgjengeligheten
- redusere presset på mer spesialisert behandling

5. Sosial ulikhet i tannhelse må reduseres

Dagens system bidrar til betydelige sosiale forskjeller i tannhelse.

En fremtidig modell må

- redusere økonomiske barrierer
- sikre at forebyggende tjenester når hele befolkningen

Forebygging og tidlig innsats er de mest effektive virkemidlene for å redusere ulikhet.

6. Samhandling og systemintegrasjon må styrkes

Manglende integrasjon mellom tannhelsetjenesten og øvrige helsetjenester svekker kvalitet og pasientsikkerhet.

Det er behov for:

- bedre samhandling mellom tjenestenivåer
- tilgang til relevante e-helseløsninger
- helhetlige pasientforløp der tannhelse inngår

Dette er særlig viktig for pasienter med sammensatte og langvarige behov.

7. Avslutning

Norsk Tannpleierforening vil understreke at en fremtidig helsereform må:

- integrere tannhelse i den samlede helsetjenesten
- dreie innsatsen tydelig mot forebygging og helsefremming
- sikre hensiktsmessig bruk av kompetanse, der tannpleiere gis en tydeligere rolle
- bidra til å redusere sosial ulikhet i helse

Uten en slik omstilling vil ikke tannhelsetjenesten kunne bidra til den bærekraftige utviklingen som helsetjenesten som helhet er avhengig av.

Med hilsen
Ann-Elin Instebo
Leder NTpF